

Op Stapel 2015-11

22 juni 2015

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Een exemplaar van de teksten van de (voor)ontwerpen kunt u aanvragen bij:

Jan Brewée
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Bekwaamheidsbewijzen: basisonderwijs, buitengewoon onderwijs, levensbeschouwelijke vakken**
- **Secundair onderwijs – organisatie**
- **Centra voor leerlingenbegeleiding – uitvoering decreet integrale jeugdhulp**

Ontwerp-BVR tot wijziging van de regelgeving betreffende de bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen van de personeelsleden van de onderwijsinstellingen voor gewoon basisonderwijs en buitengewoon onderwijs

Actualisering, met ingang van volgend schooljaar, van het BVR van 27 juni 1990 *betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen en de bezoldigingsregeling in het gewoon basisonderwijs* en het BVR van 31 juli 1990 *betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen en de bezoldigingsregeling in het buitengewoon onderwijs* (onregelmatigheden worden weggewerkt en nieuwe bekwaamheidsbewijzen – al dan niet varianten van bestaande – worden toegevoegd).

Er worden bekwaamheidsbewijzen vastgelegd voor het (nieuwe) ambt van psycholoog in de Internaten met Permanente Openstelling voor hun werking op schoolvrije dagen (IPO). Het zijn dezelfde bekwaamheidsbewijzen als voor het ambt van psycholoog in een semi-internaat. De bekwaamheidsbewijzen voor logopedist – een ambt dat in de IPO niet meer kan worden ingericht – worden geschrapt.

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat akkoord met het ontwerp, rekening houdend met de toezegging door de overheid om na te gaan hoe met het stelsel van bekwaamheidsbewijzen in de toekomst verder structureel wordt omgegaan.

oOo

Ontwerp-BVR tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de regelgeving bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen van de leerkrachten en inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijk onderricht

Actualisering, met ingang van volgend schooljaar, van de betrokken regelgeving (onregelmatigheden worden weggewerkt en nieuwe bekwaamheidsbewijzen – al dan niet varianten van bestaande – worden toegevoegd).

In een aantal gevallen worden er ook bekwaamheidsbewijzen geschrapt: voor het AV orthodoxe godsdienst en het ambt leermeester orthodoxe godsdienst wordt het stelsel van de bekwaamheidsbewijzen vereenvoudigd: een aantal bekwaamheidsbewijzen wordt geschrapt; om te voldoen als vereist of voldoende geachte bekwaamheidsbewijs is voortaan ook een bewijs van pedagogische bekwaamheid nodig. Er is in overgangsmaatregelen voorzien voor wie op basis van een van de betrokken geschrapte bekwaamheidsbewijzen uiterlijk op 31 augustus 2015 in het AV orthodoxe godsdienst of het ambt leermeester orthodoxe godsdienst vast benoemd is of er in de loop van het schooljaar 2012-2013, 2013-2014 of 2014-2015 tijdelijk in aangesteld of mee belast geweest is.

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat akkoord met het ontwerp.

Ontwerp-BVR tot wijziging van sommige besluiten van de Vlaamse Regering betreffende organisatie van het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

VOLTIJDS SECUNDAIR ONDERWIJS

- *In het gewoon voltijds secundair onderwijs en in opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs mogen per schooljaar niet meer dan 30 lesdagen aan evaluatie worden besteed. Die dagen hoeven niet voor alle leerlingengroepen dezelfde te zijn. Onder evaluatie wordt verstaan: (a) de organisatie van vooraf aangekondigde examens of proeven over grotere leerstofgehelen, met uitzondering van de geïntegreerde proef en de bekwaamheidsproeven in het kader van externe certificering; (b) elk besluitvormingsproces van de klassenraad tijdens het schooljaar, met inbegrip van de deliberatie en (c) de evaluatiegesprekken met de leerlingen en ouders.*

Over de lesdagen tussen het laatste examen en het begin van de daaropvolgende vakantie zei de regelgeving niets (wat er in omzendbrief SO 74 over stond, had dus, strikt genomen, geen basis in de regelgeving). Er wordt nu gepreciseerd dat het maximum van dertig dagen dat aan evaluatie kan worden besteed, ook de lesdagen omvat tussen het laatste examen en het begin van de daaropvolgende vakantie. Een uitzondering wordt gemaakt voor dagen waarop stages of 'andere onderwijsactiviteiten' plaatsvinden. Over de invulling van die 'onderwijsactiviteiten', de pedagogische aanpak en de didactische werkvormen die er voor kunnen worden gehanteerd, spreekt de overheid zich niet uit. Maar het moet gaan om activiteiten waarop de leerlingen verplicht aanwezig zijn en die ook de gebruikelijke uurregeling voor de aanwezigheid van de leerlingen in acht nemen. Zolang een stage (waarmee het realiseren van leerplandoelstellingen wordt beoogd) loopt, kunnen de deliberaties voor de betrokken leerlingen niet worden afgerond.

(In opleidingsvorm 1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs en in scholen die uitsluitend een systeem van permanente evaluatie hanteren, ligt het maximum op 9 lesdagen.)

- De voltallige toelatingsklassenraad van een bepaald structuuronderdeel in het gewoon voltijds secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs kan de beperkingen van het oriënteringsattest B of C op de verdere toegang tot dat structuuronderdeel opheffen, om een leerling toch (verder) tot het structuuronderdeel toe te laten. Het gaat dan om een leerling die opleidingsonderdelen in het regulier onderwijs buiten het gewoon voltijds secundair onderwijs (lees: in het DBSO of het volwassenenonderwijs) met succes heeft gevolgd of er voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap de nodige studiebewijzen voor heeft behaald en die (dus) kan aantonen dat hij de initiële tekorten weggewerkt heeft.

- *Het gewoon voltijds secundair onderwijs kan worden gevolgd tot het einde van het schooljaar waarin de leerling de leeftijd van 25 jaar bereikt heeft. Uitzonderingen waren er al voor leerlingen die tijdens het schooljaar 2013-2014 gewoon voltijds secundair onderwijs hadden gevolgd en vanaf het schooljaar 2014-2015 hun secundaire studie voortzetten; voor de voorbereidende jaren op het hoger onderwijs, de Se-n-Se, de specialisatiejaren en het naamloos leerjaar van het gewoon voltijds secundair onderwijs, voor de HBO₅-opleiding Verpleegkunde – en voor het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers (waarvoor andere leeftijdsgrenzen gelden).*

Voor de structuuronderdelen Optiektechnieken, derde graad TSO; Orthopedietechnieken, derde graad TSO en Tandtechnieken, derde graad TSO krijgen de schoolbesturen nu zelf de mogelijkheid af te wijken van die leeftijdsgrens. De afwijking kan slaan op alle of op een deel van de scholen van het schoolbestuur. (Het gaat om richtingen met een sterke arbeidsmarktgerichte finaliteit, waarvoor geen alternatief bestaat in het volwassenenonderwijs.)

- Naast Tennis en Voetbal komt ook Triatlon in aanmerking voor het aanbieden van meer flexibele leertrajecten aan leerlingen met een topsportstatuut, buiten de Topsportschool.
- *In uitvoering van onderwijsdecreet XXIII werden er vanaf 2013 voor het gewoon voltijds secundair onderwijs lijsten opgesteld van (a) structuuronderdelen die **niét** programmeerbaar zijn en (b) van structuuronderdelen die **vrij** programmeerbaar zijn. Voor de programmatie van vrij programmeerbare structuuronderdelen volstaat eenvoudige melding bij de overheid.*

Voor het samenstellen en actualiseren van de lijsten houdt de Vlaamse Regering rekening met de noden op de arbeidsmarkt en met doorstroommogelijkheden naar het hoger onderwijs.

Programmatie van structuuronderdelen die niét op een van die lijsten voorkomen, kán:

- *(c1) als in de school (of een andere school van de scholengemeenschap) een ander structuuronderdeel wordt opgeheven (noch bij de programmatie, noch bij de opheffing mag het gaan om een derde leerjaar van de derde graad of om het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers), de programmatie niet leidt tot een voor de school nieuw studiegebied én de programmatie niet in strijd is met regelgeving die een beperking op frequentie of inplanting zou opleggen. Zo'n programmatie moet enkel aan de overheid worden gemeld;*
- *(c2) of nog, als de Vlaamse Regering er toestemming voor geeft. In haar beoordeling van een programmatieaanvraag zal de regering rekening houden met noden op de arbeidsmarkt, met de doorstroommogelijkheden naar het hoger*

onderwijs, met het bestaande aanbod binnen de betrokken onderwijszone (daarvan moet blijken dat het, rekening houdend met de vrije-keuze, onvoldoende behoeftedekkend is), met regelgeving die beperkingen zou opleggen met betrekking tot frequentie en inplanting.

De overheid heeft de lijsten voor programmaties vanaf het schooljaar 2016-2017 geactualiseerd. Vermits alle structuuronderdelen – **alle** – werden opgenomen in een van de lijsten (a) en (b) (vrij programmeerbare en niét programmeerbare), vervalt de facto de mogelijkheid (c1) om nog langer structuuronderdelen in te ruilen of (c2)** om programmaties aan te vragen voor structuuronderdelen die niet al vrij programmeerbaar zijn (en waarvoor er dus enkel een meldingsplicht is).

De overheid engageert zich er wel toe:

“rekening houdende met de modernisering SO inclusief de screenings van het bestaande aanbod SO en in functie van het toekomstige aanbod SO, decretale voorstellen uit te werken over:

- *het voorzien van de mogelijkheid structuuronderdelen in te ruilen cf. artikel 179 codex SO inclusief de mogelijkheid om het structuuronderdeel ‘derde leerjaar van de derde graad’ te kunnen hanteren als inruikbaar structuuronderdeel;*
- *het niet langer in de tijd beperken van de programmatie van structuuronderdelen i.f.v. studiecontinuïteit waarbij in het verleden een beperking in de tijd werd voorzien (het betreft een limitatieve lijst).”*

***een uitzondering vormt de programmatie van een onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers en de programmatie, beperkt in de tijd, van structuuronderdelen uit de lijst van niet-programmeerbare structuuronderdelen om de studiecontinuïteit van de leerlingen in de derde graad te garanderen.*

- De Vlaamse Regering kan, op basis van maatschappelijke, onderwijskundige of technologische ontwikkelingen, of van nieuwe arbeidsmarktbehoeften, nieuwe structuuronderdelen vastleggen (art. 129, § 1 van de codex secundair onderwijs). Ze kan daarbij uitgaan van (onderbouwde) voorstellen van onderwijsverstreckers of derden. De procedure voor het indienen en adviseren van dergelijke voorstellen werd geregeld in een BVR van 6 juli 2007. In het kader van de uitrol van de kwalificatiestructuur is er door het besluit van de Vlaamse Regering van 10 januari 2014 nieuwe regelgeving uitgevaardigd voor de erkenning van onderwijskwalificaties van niveau 1 tot 4. Binnen de huidige structuur van het voltijds secundair onderwijs komt niveau 2 overeen met de tweede graad BSO en hoort de derde graad van het secundair onderwijs thuis in de niveaus 3 en 4. Omdat de erkenning van onderwijskwalificaties de facto neerkomt op het vastleggen van studierichtingen, wordt het toepassingsgebied van de regelgeving van 2007 beperkt tot structuuronderdelen die niét leiden tot een onderwijskwalificatie: tot de eerste graad en de tweede graad ASO, TSO en KSO. Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de criteria waarmee de voorstellen worden beoordeeld, te herijken en af te stemmen op de criteria die worden gehanteerd in het besluit van 2014:

- 1° de maatschappelijke, economische of culturele behoefte;
 - 2° de invulling: de invulling van het structuuronderdeel wordt bepaald vanuit een of meer actuele referentiekaders, waaronder studieprofielen en federale of Vlaamse regelgeving;
 - 3° de onderwijskundige en opvoedkundige context: de aansluiting bij de doelgroep, het bieden van een duidelijke finaliteit, namelijk de arbeidsmarktgerichtheid en/of de doorstroomgerichtheid, de mate waarin leermotivatie gestimuleerd wordt;
 - 4° een inschatting van de instroom;
 - 5° een inschatting van de uitstroom;
 - 6° de noodzakelijke materiële en financiële middelen en expertise;
 - 7° de noodzakelijke samenwerking, als die vereist is;
 - 8° de beschrijving van de plaats in de opleidingenstructuur en in voorkomend geval de vereiste voorkennis;
 - 9° de beschrijving van het onderscheidend karakter ten opzichte van al bestaande structuuronderdelen;
 - 10° het structuuronderdeel of de structuuronderdelen die in voorkomend geval vervangen worden.
- Onderwijsdecreet XXV vervangt de aanvraagprocedure voor de ingebruikname van nieuwe vestigingsplaatsen in het gewoon en buitengewoon onderwijs door een meldingsplicht (*Op Stapel 2015-02 van 20 februari 2015*). Verdere uitvoeringsbepalingen zijn daarbij niet nodig. De bepalingen die de aanvraagprocedure regelden, worden dan ook geschrapt.

DEELTIJDS BEROEPSSECUNDAIR ONDERWIJS

- Op het officieel model van de studiebewijzen over de beroepsgerichte vorming in de opleiding zorgkundige wordt bij-ingeschreven dat in de opleiding “al de wettelijke, decretale en reglementaire voorschriften werden nageleefd, **met inbegrip van het KB nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen**”. Door die laatste toevoeging wordt geattesteerd dat de afgestudeerden in regel zijn met de beroepsuitoefeningsvoorwaarden (voor het voltijds secundair onderwijs is de beroepsuitoefening zorgkundige al gegarandeerd, via een regeling binnen de federale overheidsdienst Volksgezondheid).
- De **voortrajecten** die tijdens het schooljaar 2014-2015 door de overheid werden gesubsidieerd, blijven gesubsidieerd in het schooljaar 2015-2016. Er hebben zich geen nieuwe organisatoren aangeboden en er zijn geen vragen om bijsturing.

Aan het subsidiëringsmechanisme voor de voortrajecten wordt niet geraakt: net als vorig schooljaar zijn er in 2015-2016 203.181 uren subsidieerbaar. Er wijzigt wel wat aan het subsidiebedrag. Tot het huidige schooljaar bedroeg dat, per (effectief gepresteerd) uur, 14 euro (11,45 euro Vlaamse en 2,55 euro Europese middelen).

Omdat de Europese financiële inbreng voor het geheel van Vlaamse onderwijs-/werkmaatregelen wordt verminderd, is het niet zeker of het bedrag van 14 euro kan worden aangehouden. De Vlaamse Regering garandeert alvast dat het bedrag per uur (dat geldt voor zowel de gewaarborgde als de effectief gepresteerde uren) tussen 11,45 en 14 euro zal liggen.

- Ook in de **persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)** vindt de subsidiëring plaats onder de vorm van een pakket deelnemersuren. Als een centrum voor deeltijdse vorming zijn pakket onvoldoende aanwendt tijdens een bepaald schooljaar, kan de Vlaamse Regering die niet-ingerichte uren het daaropvolgende schooljaar onder de andere centra voor deeltijdse vorming herverdelen (rekening houdend met de noodwendigheden). Klarheid is er pas op het einde van het schooljaar. Om op dat moment snel te kunnen handelen, delegeert de Vlaamse Regering haar beslissingsbevoegdheid ter zake naar de minister van onderwijs.
- Onderwijsdecreet XXV vervangt de aanvraagprocedure voor de ingebruikname van nieuwe vestigingsplaatsen door een meldingsplicht (*Op Stapel 2015-02 van 20 februari 2015*). Verdere uitvoeringsbepalingen zijn daarbij niet nodig. De bepalingen die de aanvraagprocedure regelden, worden dan ook geschrapt.

CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING

- Door het decreet van 12 juli 2013 *betreffende de integrale jeugdhulp* wordt de rol van de opvoedingsverantwoordelijken gedefinieerd (andere natuurlijke personen dan de ouders, die de minderjarige op duurzame wijze in feite onder hun bewaring hebben of bij wie de minderjarige geplaatst is door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid; de ouders zijn de natuurlijke personen die titularis zijn van het ouderlijk gezag of, *bij ontstentenis aan die personen*, de wettelijke vertegenwoordigers).

Het decreet heeft ook de voorwaarden gewijzigd om als vertrouwenspersoon (voordien: bijstandspersoon) in de jeugdhulp te fungeren (het moet om een meerderjarige gaan, niet rechtstreeks betrokken bij de jeugdhulpverlening, die op ondubbelzinnige wijze door de leerling als vertrouwenspersoon is aangewezen en die beschikt over een uittreksel uit het stafregister *dat een model 2 omvat*).

Die nieuwe terminologie – en de plaats en rol van die instanties – worden ingeschreven in de regelgeving rond het multidisciplinaire dossier (elke ouder of opvoedingsverantwoordelijke met een jeugdhulpvraag of een jeugdhulpbehoefte die verband houdt met de opvoeding of de ontwikkeling van een minderjarige, kan een beroep doen op de jeugdhulp. Zij moeten maximaal betrokken worden bij de jeugdhulp en (tenzij het belang van de minderjarige anders vereist) instemmen met de hulp. Ze hebben recht op toegang tot het dossier van de minderjarige).

- Onderwijsdecreet XXV heft de bijzondere consulten op (*Op Stapel 2015-02* van 20 februari 2015. De (overbodig geworden) uitvoeringsbepalingen worden geschrapt.

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat akkoord met het ontwerp, rekening houdende met de engagementen van de overheid bij de bepalingen die uitvoering geven aan de artikelen 176 tot 179/3 van de codex secundair onderwijs. Het GO! hoopt dat aan die engagementen snel uitvoering wordt gegeven, voor programmaties die ingaan in 2016-2017, zodat er geen hiaten vallen.

De maatregelen die de Vlaamse Regering nu neemt, staan immers op gespannen voet met de draagwijdte van de machtiging die de decreetgever in de artikelen 176 tot 179/3 van de codex aan de Vlaamse Regering heeft gegeven. De codex secundair onderwijs bepaalt dat er, in het gewoon voltijds secundair onderwijs, naast de structuuronderdelen die vrij programmeerbaar zijn (art. 178) en de structuuronderdelen die niét programmeerbaar zijn (art. 177) (en die de regering vastlegt), structuuronderdelen zijn die kunnen worden ingeruild (art. 179) en structuuronderdelen over de programmatie waarvan de regering beslist, nadat er een aanvraagdossier werd voor ingediend (art. 179/1). Voor het vastleggen van de lijst van niet-programmeerbare structuuronderdelen houdt de regering rekening met de volgende criteria:

- *het structuuronderdeel sluit niet, of onvoldoende, aan op de arbeidsmarkt. Dat moet blijken uit de tewerkstellingscijfers van schoolverlaters of uit het ontbreken van een erkende beroepskwalificatie binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur;*
- *het structuuronderdeel sluit niet, of onvoldoende, aan op het hoger onderwijs. Dat moet blijken uit de slaagcijfers in het hoger onderwijs.*

Door het opnemen van álle structuuronderdelen in één van de lijsten (vrij programmeerbaar en niet-programmeerbaar) stelt de regering de facto de bepalingen van de artikelen 179 en 179/1 van de codex buiten werking. De regering is ook nogal vrij omgesprongen met de criteria die zij mocht hanteren bij het vastleggen van de lijst van niet-programmeerbare structuuronderdelen.

Bij de aanneming door het Vlaams Parlement van het decreet leren en werken heeft de overheid een aantal engagementen op zich genomen voor de toch bij uitstek kwetsbare schoolpopulatie in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. In het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de subsidiëring van voortrajecten binnen het stelsel van leren en werken wordt nu de mogelijkheid ingeschreven het subsidiebedrag per deelnemersuur in de voortrajecten van 14 euro naar, in het slechtste geval, 11,45 euro terug te brengen. Het GO! vraagt zich af of de organisatie van voortrajecten, bij een verminderd subsidiebedrag, gegarandeerd zal kunnen blijven. Er wás al niet voorzien in de indexering van de subsidiebedragen. Het GO! dringt er dan ook op aan dat het overheid tot het uiterste gaat om de middelen te vinden die nodig zijn om haar engagementen na te kunnen komen en het subsidiebedrag per deelnemersuur op minstens 14 euro te handhaven.

oOo